

Розвиток навичок критичного мислення у дошкільників

Що мають знати батьки та педагоги?

Катерина КРУТІЙ,

доктор пед. наук, професорка кафедри дошкільної освіти,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

Сьогодні світ відмовляється від стереотипів і ярликів, спонукаючи нас мислити критично і приймати свідомі рішення. Водночас шалений потік інформації, як правдивої, так і хибної, яку ми отримуємо з різних джерел, іноді спантеличує й дорослих, не кажучи вже про малят. Тож змалку маємо розвивати у дітей навички аналізу, порівняння, вміння робити висновки і розв'язувати проблемні ситуації. Як це робити, поміркуймо разом з авторкою статті.

ЧИТАЙТЕ У СТАТТІ

- ✓ Чому критичне мислення – навичка майбутнього?
- ✓ Поради щодо формування навичок критичного мислення в дошкільнят.
- ✓ Удосконалення власного критичного мислення: правила для дорослих.

ЗМІНИ У СВІТІ ТА В ОСВІТІ

Чи помічали ви, що сьогодні, на початку XXI століття, діти частіше запитують: “Як це працює?”, тоді як найпоширенішим запитанням у їхніх однолітків іще наприкінці XX століття було: “Чому?”? Тож і описувати нинішніх п'ятирічок як “чомусиків”, на мій погляд, уже не актуально. Маємо мислити критично, а не сліпо слідувати віджилим шаблонам, дослухатися до дитячих запитань, аналізувати їх та зміни, що відбулися, робити висновки і шукати нові підходи.

Змінився світ (діджиталізація, глобалізація), змінилися діти (на зміну “поколінню Z” (з 1996 р.) прийшло “покоління Альфа” (з 2010 р.)), форми сприйняття та подання інформації (від літер і вдумливого читання до піктограм і “кліпового” мислення), змінилися ключові цілі освіти (створення умов для самоствердження, самореалізації, самовизначення) тощо.

В умовах мінливого світу, шаленого і часто неконтрольованого потоку різноманітної інформації діти (та й дорослі!) мають не лише знати причини явищ навколишнього світу, а й уміти критично сприймати та аналізувати інформацію, порівнювати, протиставляти, робити висновки і розвивати навички мислення вищого порядку, зокрема критичного.

Нині у дошкільній освіті словосполучення “критичне мислення” вживається настільки часто і широко, що багато педагогів перестають замислюватись над тим, що саме це означає для них і для їхніх вихованців (за останні 10–15 років з'явилося і зникло безліч освітніх модерних слів!). Тому й не можна недооцінювати важливість критичного мислення та аналізу інформації, яка, мов шквал, захоплює освітній простір.

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК НАВИЧКА МАЙБУТЬОГО

З педагогічної точки зору **критичне мислення** — це комплекс мисленневих операцій, що забезпечує здатність людини:

- ♦ аналізувати, порівнювати, оцінювати інформацію з будь-яких джерел;
- ♦ помічати проблеми, ставити запитання;

Як розвивати в дітей навички критичного мислення засобами STREAM-освіти, читайте у статті К. Крутій та І. Стеценко у “ДВ” № 3, 2020: dv.in.ua/2020-3

РОЗШИРЬОЙТЕ СВОЇ ГОРИЗОНТИ

Разом з журналами
"Дошкільне виховання",
"Палітра педагога"
та "Джміль"!

Передплатіть
КОМПЛЕКТ
на 2022 рік

на сайті
JMIL.COM.UA

зі знижкою
до 10%!

